

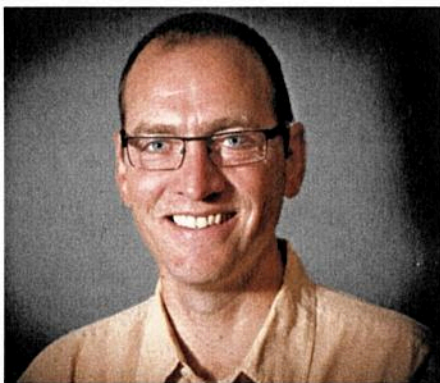
famna

Lyssna på de äldre är en förutsättning för välbefinnandet

Text HELENA SUNDQVIST LAURIN Porträttfoto LENA DAHLSTRÖM

Enligt socialtjänstlagen ska äldreomsorgen ha som inriktning att äldre personer ska få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Detta kallas för äldreomsorgens nationella värdegrund.

– För Famnas medlemmar är denna gemensamma värdegrund central: att se människors behov, agera utifrån dessa och att skapa värde för dem vi finns till för, säger Thomas Schneider, ansvarig för kvalitetsfrågor på Famna.

Thomas Schneider.

Viktoria Loo.

– Värdegrunden har ofta funnits väldigt länge och genomsyrar verksamheten, säger Viktoria Loo, utvecklingsledare, och betonar att värdegrundsarbete tar tid:

– Det handlar ju om att värdegrunden ska finnas hos varje medarbetare, i varje möte med den äldre. Då måste man prata om värdegrunden. Vad betyder den? Det är viktigt för att få en gemensam utgångspunkt, att vara överens om vad man vill uppnå med vården och omsorgen. Värdegrunden ska leva i varje enskild situation. Det systematiska förbättringsarbetet är verktyget som knyter an till varje enskild medarbetares önskan att göra gott.

Famna stödjer äldreomsorgen i det systematiska förbättringsarbetet genom Värdeforum. Här får medlemmarna metoder och verktyg för att systematiskt kunna utveckla kvaliteten i vården och omsorgen. Utvecklingsteamerna från organisationerna arbetar med att göra vardagen bättre för de boende, ofta med koppling till den nationella värdegrunden. Vad ÄR ett värdigt liv, vad tycker varje individ är ett värdigt liv?

Öppna jämförelser

– vad är kvalitet?

– Värdegrundsarbete handlar också om att följa upp kvaliteten i äldreomsorgen, säger Thomas Schneider. Vad är det som åstadkommer välbefinnande? Kvalitetsregister och öppna jämförelser hjälper oss att få syn på världens och omsorgens vardag.

Exempelvis Svenska palliativregistret för att skapa trygghet i livets slutskede, Senior Alert, som hjälper till att identifiera riskerna för fall, trycksår, undernäring och ta hand om munhälsan eller BPSD, ett register som syftar till att identifiera beteendemässiga och psykiska symptom vid demens.

– Minskar du undernäringen ökar du välbefinnandet. Ökar du delaktigheten, för den äldre och de anhöriga, ökar du tryggheten. Kopplingarna blir synliga, säger Thomas Schneider.

– Att lyssna på de äldre är en förutsättning, säger Viktoria Loo. Kvalitetsregistren är ovärderliga verktyg. De innebär återkoppling på individnivå!

Öppna jämförelser är ett nationellt arbete där bland andra Famna, Sveriges Kommuner och Landsting och Socialstyrelsen ingår.

– Arbetet med att synliggöra kvalitet är en central fråga. Famna är en aktiv aktör i referens- och styrgrupper, berättar Thomas Schneider. Det är viktigt att vi gör den utvecklingen av värdegrund, kvalitet och äldreomsorg tillsammans, både offentliga, idéburna och privata vårdgivare. Det görs ett seriöst arbete där vi hela tiden utvecklar sätt att mäta

och synliggöra kvaliteten av någonting som är oerhört svårt att mäta.

Ledarna nyckelpersoner

– Värdegrund och värdighetsarbete behöver vara en del av det vanliga arbetet, en integrerad del i verksamhetsutveckling och ledarskapsutveckling. Ledarna är nyckelpersonerna i det här, säger Thomas Schneider, men de kan inte göra det ensamma. De skapar förutsättningarna, de

ger sina medarbetare möjlighet att skapa värde för de äldre.

– Vi har också tagit initiativ till ett ledarutvecklingsprogram på högskolenivå. Det riktar sig till alla aktörer inom vård och social omsorg – offentliga, privata och idéburna. Om vi skapar lärande och förståelse mellan aktörerna minskar vi glappet, och det blir ett ansvarstagande över gränserna. Det är viktigt om den nationella värdegrunden ska bli vår gemensamma.